

Geslaagd evenement in Wierden: de mooiste sportvelden maak je samen!

Met Grootgroener op kennisreis

Medio september jongstleden organiseerde Grootgroener een evenement voor vrijwilligers die sportaccommodaties onderhouden. Dit Wierdense bedrijf bestaat inmiddels elf jaar en onderhoudt 115 regionale sportvelden. Grootgroener staat verder bekend om zijn activiteiten in de openbare ruime en de realisatie en het onderhoud van tuinen en terreinen.

Auteur: Broer de Boer

Een 80-tal vrijwilligers uit Midden- en Oost-Overijssel bezochten dit uitstekend georganiseerde evenement. Opvallend was het grote aandeel mannen van de VUT-gerechtigde leeftijd die er nog kwiek uitzagen. En zeer opvallend: slechts weinigen droegen een gehoorapparaat. Een goed gehoor is zeker handig als je vrijwilliger bent en wilt samenwerken. André Trip, directeur-eigenaar van Grootgroener, gaf in de loods de aftrap voor deze dag. Trip onderstreepte de twee doelen van de bijeenkomst: het vergroten van de kennis, en het attenderen

op het belang van communicatie in de driehoek opdrachtgever-opdrachtnemer-vrijwilligers op amateurvoetbalvelden.

'De situatie is nooit gelijk op amateurvoetbalvelden', zo betoogde hij. 'Die varieert van een beperkt budget, een slechte ondergrond en een hoge bespelingsintensiteit tot het tegenovergestelde: een hoog budget, een uitstekende ondergrond en een lage bespelingsintensiteit. Hierbij willen alle betrokken partijen meestal het beste eruit halen, ongeacht of het

veld een A-, B- of C-status heeft. Vrijwilligers en hun oren en ogen kunnen wij als onderhoudspartij van sportvelden hierbij niet missen. Meld het dus wanneer je op het sportveld iets bijzonders waarneemt, of app ons even met een foto!'

Kennisvergroting

Johan Aalderink is adviseur openbaar groen, golfbanen en sportvelden bij Vos Capelle. Hij stak de loftrumpet over de aanwezige vrijwilligers: 'Bij voetbalverenigingen in Oost-Nederland is een grote groep vrijwilligers bijna vanzelfsprekend!' Hij onderstreepte het belang van een goede kwaliteit van de toplaag en roerde daarbij enkele belangrijke praktische zaken aan, zoals het regelmatig nemen van bodemonsters en het sturen van onderhoud en bemesting op basis van analyses. De vakman attendeerde de vrijwilligers ook op de zinloosheid van overberekening op zandgronden: 'Een schrale zandgrond buffert het

water slecht; dat maakt zoets zinloos. Wees je er goed van bewust van wanneer het te nat is en wat een te droog veld betekent. Leer met een vochtgehaltemeter te werken en schaf een regenmeter aan! Aalderink meed aandacht voor de producten van zijn werkgever, Vos Capelle, maar sloot aan op de actualiteit. Medio september werd er al rooddraad gesignaleerd. Dit schreef hij mede toe aan een slechte voedingstoestand van het gras. Verder blijkt dat een aantal Twentse gemeenten wil inventariseren hoeveel meikevers er op hun sportvelden voorkomen.

De Weedaway

Thijs Langius speelt vanuit Grootgroener een rol bij het ontwikkelen van de nieuwe Weedaway van Ezendam. Deze getrokken machine snijdt al rijdend penwortels van onkruiden in de natuurgrasmat door. Dit gebeurt met twaalf schuingeplaatste beitels die dwars op de rijrichting staan. De Weedaway doet dit op basis van camera-informatie en kunstmatige intelligentie. Een zeer consistente belichting blijkt bij deze onkruidbestrijdingsmethode van groot belang. Bij de nieuwste versie is hier nog meer rekening mee gehouden. Langius: 'We hadden ons prototype al getoond tijdens een sportbeurs in Utrecht. De

nieuwste versie, die we nu testen, beschikt over veel geavanceerdere camera's. Het opbouwen van een volledig nieuwe database voor onkruidherkenning heeft bij ons nu de hoogste prioriteit. We weten dat met deze technologie een trefzekerheid van 90 procent haalbaar is. Als je sportvelden zonder chemie wilt vrijhouden van onkruiden, is deze ontwikkeling zeer waardevol.'

De volgende stop

We zetten de reis voort. In Albergen, dertig kilometer verderop, werd in de eenvoudige kantine van De Tukkers (1932) een heerlijke lunch geserveerd. Kantine-inkomsten spelen bij deze club een ondergeschikte rol. De bevolking en de ondernemers voelen zich sterk betrokken bij de in 2009 geprivatiseerde omnivereniging met op dit moment 600 leden. Dat valt eenvoudig af te leiden uit het gigantische aantal sponsorborden rondom het hoofdveld. De circa tien man sterke 'vuttersploeg' geeft deze borden regelmatig hun glans terug. De bestuursvoorzitter ad interim gaf informatie over de vernieuwingen en verbouwingen aan de accommodatie. Hierbij stond en staat duurzaamheid centraal. Hij vertelde: 'Ons jaargebruik was 35.000 kWh stroom en 15.000 kuub gas. Met verschillende maatregelen willen we eind 2023 volledig energieneutraal zijn. We gaan van het gas af! Hiertoe hebben we fasegewijs bijna 100 zonnepanelen geïnstalleerd.'

De voorzitter: 'De opgewekte elektriciteit gebruiken we mede voor het verwarmen van de gebouwen, kleedkamers en doucheruimtes en de productie van warm (douche)water. Daartoe zijn grote buffervaten voor warm water geïnstalleerd. Het gebruik van ledverlichting en gericht omgaan met de lichtsterkte leverde ons een jaarlijkse besparing van 7.000 kWh op.' De KNVB heeft het project bij De Tukkers als voorbeeld aangemerkt. Vele verenigingen hebben hier inmiddels hun licht opgestoken. De spreker attendeerde op de mogelijkheden om gebruik te maken van de vele subsidiemogelijkheden voor verduurzaming: 'Tot Brussel aan toe. Zo heeft LEADER een subsidie voor onze club geregeld voor een biomassakachel, dit onder voorwaarde dat ook de provincie en de gemeente hier elk voor 25 procent in participeerden. En dat is gelukt.'

Onbekende mogelijkheden

Muisstil was het tijdens de inleiding van bodemadviesbureau Loonstra en van der Weide Patrick van de Weide gaf informatie over het systeem van dit bedrijf waarmee de toplaag

Vrijwilliger aan het woord

Bij de Major Swift raak ik in gesprek met Euren, één van de achttien Juventa '12-vrijwilligers. 'Onze communicatie onderling en met de medewerkers van Grootgroener is goed', zo vertelt Euren. 'Wij hebben alles voor onze club over. We richten ons bijvoorbeeld op technische zaken, maar ook het aanbrengen van belijning, snoeien, onkruidvrij houden van bestrating en reinigen van toiletten en kleedkamers behoren tot onze taken. Daarnaast is het reguliere onderhoud van de twee kunstgrasvelden een vrijwilligerstaak. We zijn hier drie ochtenden in de week voor de club in touw, maar het is lastig om nieuwe aanwas te krijgen voor onze vrijwilligersploeg.' Euren zou een wat hoger budget op prijs stellen: 'Om alles op de locatie net iets netter te kunnen afwerken.'

kan worden beoordeeld op basis van digitale gegevens en fysieke bodemanalyses. Hierdoor wordt maatwerk mogelijk in het beheer en onderhoud met behulp van de bodemscan. Zo kan het bodemadviesbureau verschillende taakkaarten produceren die inspelen op het klei-, lutum- en organischestof-gehalte en de pH-waarden. Dit gebeurt met een weergave ter plekke op sportvelden. Hiervoor benut het bedrijf, dat ook gespecialiseerd is in precisielandbouw, een mobiele bodemsensor. Er wordt aan gewerkt om dit in de toekomst – net als in de landbouw – meer met gps te gaan doen: 'Een pH van 5,2-5,5 in een veld is ideaal, maar als er pleksgewijs sterke afwijkingen zijn, heb je niets aan een gemiddelde', aldus Van der Weide. Dat geldt ook voor het lutumgehalte, dat kan variëren van 0-7 procent, en voor het leemgehalte, dat uiteenloopt van 4-20 procent. Met moderne technieken kun je op basis van gps bijvoorbeeld met precisiebemesting pleksgewijs de zuurgraad naar je hand zetten.' De enorme mogelijkheden die deze technologie biedt, bleken totaal onbekend bij veel vrijwilligers.

Braamhaar en Schildkamp vormen de uitsmijter op deze fantastische dag.

André Trip, directeur-eigenaar Grootgroener

Tot slot benadrukte wethouder Arjan Hof van de gemeente Twenterand het belang van goed overleg tussen vrijwilligers, opdrachtnemers voor sportveldonderhoud en de gemeente. Verder stipte hij aan dat vrijwilligers vaak ondergewaardeerd worden: 'Terwijl ze een belangrijke en noodzakelijke rol spelen. Jullie zijn lichtende voorbeelden die een lintje waard zijn! De vergrijzing en de afname van het aantal vrijwilligers baren me zeker zorgen.'

HHC gaat ervoor

De *Kafee mit Kuchen*, geserveerd net over de Duitse grens, liet zich goed smaken. Deze locatie lag op de kortste route naar Hardenberg, het domicilie van HHC Hardenberg. Bestuurslid Robert Ekkelenkamp meldde trots dat het eerste mannenelftal van HHC in de top van de tweede divisie speelt, terwijl ook de dames-teams het goed doen. Daarnaast speelt HHC ook in het zaalvoetbal een behoorlijke partij mee. 'We hebben ons ten doel gesteld prestatiegericht te zijn, waarbij er plaats is voor iedereen. We vormen dus ook een familieclub.' Met totaal 1.860 leden heeft de club 26 seniorenelftallen en 51 jeugdelftallen! Ook bij HHC zijn de bijdragen van de vele sponsors opvallend. Het amateurvoetbal leeft hier onder de bevolking en de ondernemers. Hier is het de gemeente Twenterand die het speeloppervlak van de natuurgrassportvelden onderhoudt. De vereniging beschikt dankzij één van de drie hoofdsponsors sinds kort over nieuwe handmaaiers, een bladblazer en een compacttractor. Van de laatste wordt dankbaar gebruikgemaakt door een vrijwilliger die er dagelijks de kunstgrasvelden mee sleept.

Het slot

Onder het genot van een hapje en drankje presenteerden internationaal topscheidsrechter

Vrijwilliger aan het woord

Onderweg naar HHC Hardenberg raakte ik in gesprek met Gerrit de Lange, vrijwilliger in de 20 man sterke VUT-ploeg van HHC. Eerder was hij elektrotechnicus in dienst van een zuivelonderneming. Vanwege zijn liefde voor voetbal meldde hij zich als vrijwilliger aan. Zijn achtergrond kwam hem goed van pas bij het aanleggen van de beregening bij HHC, die hij nu ook bedient. En als de Robomow die de gemeente Hardenberg op het hoofdveld stationeerde aandacht nodig heeft, kijkt De Lange er even naar. 'HHC Hardenberg heeft 300 vrijwilligers en ook de elf bestuursleden zijn onbezoldigd. De oudste in onze VUT-ploeg is ruim 90', vertelt De Lange. 'Hij maakt zelfs de zittribunes nog mee schoon! Wij hebben de vrijwilligerstaken wat verdeeld over de vier kunstgras- en vier natuurgrasvelden. Iedereen weet hier wat hij doen moet, ook als er vanwege schoonmaak stoelen op tafels gezet moeten worden in de kantine.'

Eric Braamhaar en organisatiedeskundige-ondernemer Benno Schildkamp een uniek en humoristisch no-nonsense-optreden. Braamhaar doorspekte de duopresentatie met mooie voorbeelden uit zijn scheidsrechterspraktijk. Schildkamp gebruikte die op zijn beurt in zijn inleiding over teambuilding, leiderschap en klantgerichtheid. Hij heeft als professional veel hiërarchisch georiënteerde organogrammen

Het blijkt dat de gemeente Hardenberg, met 54 natuurgrasvelden in onderhoud, groot belang hecht aan sportactiviteiten. En dat helpt. 'Door de positie van HHC is hier sprake van een aangescherpt doel om voor hét topveld in de tweede divisie te gaan.' Daarbij vindt het bestuur dat de effectiviteit van maatregelen prevaleert boven efficiëntie. Het model van de goedkoopste aannemer bij inschrijving is verlaten. De Lange: 'Bij ons betekent natuurgras dus: nauw samenwerken. Hiervoor hebben we ons beraden op de vraag wat we willen bereiken, wat er beter kan, hoe we dat kunnen realiseren en wie daarvoor verantwoordelijk is. Eens per maand heeft de werkgroep Groen overleg met de gemeente en Grootgroener, die hier de velden onderhoudt. We bespreken dan wat er nodig is voor de velden, wat het juiste onderhoud is op het juiste moment. Ook het bestaande contract met Grootgroener houden we daarbij tegen het licht.'

ontwikkeld. Maar op enig moment, zo vertelde hij, bleek hij de klant (het publiek op de tribune) en het product (de bal) te missen bij de invulling. Uiteindelijk nam hij voor het bedrijfsleven het voetbalstadion als metafoor voor de ideale invulling van een organisatie. Schildkamp: 'Samenwerken in een organisatie of een project op basis van *uitspreken, afspreken en aanspreken* vind ik hierbij van groot belang. Daarnaast zijn vrijwilligers zeer waardevol in de voetbalorganisatie en hun plaats in het organogram meer dan waard.' Schildkamp is auteur van het boek *Voetballend ondernemen*. Daarin geeft hij zijn opmerkelijke en originele visie op de ideale organisatiestructuur. Na nog een laatste gehaktbal werden de oldtimers en de dubbeldekkers weer 'aangeslingerd'. Net voor zonsopgang werd de locatie van Grootgroener in Wierden bereikt.

Vrijwilliger aan het woord

Gedurende de lunch kwam ik in gesprek met twee van de totaal veertien vrijwilligers bij sv Gramsbergen. 's Maandagsochtends komen ze allemaal bijeen in de kantine, voor overleg over de grote variëteit aan werkzaamheden die ze voor hun rekening nemen. Zelfs een timmerman maakt deel uit van de vrijwilligersploeg. Het maaiwerk is in handen van de gemeente Hardenberg, maar het wieden tegen onkruid voert de club bijvoorbeeld weer zelf uit. De beregening is in eigen beheer geheel geautomatiseerd. Vrijwilliger Gerrit Kelder, die de beregeningsinstallatie beheert, speelde hierin een belangrijke rol. Kelder: 'De velden zijn in eigen beheer met gebruikmaking van een aangepaste woelpoot voorzien van beregeningsstrengen. We hebben ook zelf de pop-upsprinklers geïnstalleerd. De strengen kwamen hierbij op een diepte van 45-60 cm te liggen. Het was enorm leuk om zo'n immense klus met elkaar als vrijwilligers aan te pakken. Gezelligheid is troef bij onze vrijwilligers. Jaarlijks organiseren we twee vrijwilligers-avonden met partners, totaal circa 100 man. Onze gebouwen zijn al gasvrij; wij werken met zonneboilers op het dak en hebben een warmwaterreservoir van ruim 5.000 liter.'

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!